

DOMOLJUB

ŠTEV. 27. MESEČNA PRILOGA »NOVICE V SLIKAH« LETO 42

V LJUBLJANI, DNE 5. JULIJA 1929

Cena 38 Din za celo leto. Za inozemstvo 60 Din. Posamezna številka 1 Din. V inseratnem delu vsaka drobna vrstica ali nje prostor 10 Din. Izdaja vsako sredo. Spisi in dopisi naj se pošiljajo Uredništvu »Domoljuba«, naročnina, reklamacije in inserati Upravištvu »Domoljuba« v Ljubljani.

J. Kalan (Nemčija):

Premislite!...

IV.

Zdaj, ko sem malo popisal razmere med izseljenci, se pa vračam nazaj k vprašanju, s katerim sem začel: Kako so neki živeli ljudje nekdanj, ko se niso izseljevali? Ali bi zdaj ne mogli več tako živeti? To je stvar, katero premislite!

Mlajši ljudje na to vprašanje ne boste vedeli odgovora. Starejši se oglasite! — Jaz vem toliko, da je bilo časih več poslov po kmetih, dekel in tudi hlapcev. Kje pa danes na kmetih dobiš še hlapca? Kakega hlapčeta morda še, a hlapca na gruntu boš zastoj iskal. Služi danes, vsaj na kmetih, vsak moški nerad; tudi deklet ne veliko; ne znajajo več plač, ki jih je treba poslom plačevati.

Razen tega je pa več fantov in še več deklet ostalo neporočenih; ostali so ali pri domači hiši kot »strici« in »tete« — o takih tetah govorim v svoji nedavno izišli knjižici »Slovensko dekle« — ali pa jim je gospodar pozidal na svojem posestvu hišico, bajto ali kajžo, kjer so stanovali in hodili delat k bratu na domači grunt ali kam drugam. O teh tetah pravim, da so živele preprosto, a dokaj mirno življenje. Če se je le z gospodinjo dobro razumela, pa je šlo dobro; gospodar je imel na nji poceni deklo. Delala je rada, skrbi pa ni imela posebnih, te sta imela bolj gospodar in gospodinja; svoj kot je imela izgovorjen in zagotovljen. In ker je bila verna, je gospodinja pomagala skrbeti za otroke ter je prav dobro vplivala nanje. Koliko bolj srečna je bila taka teta, kakor marsikatero dekle sedaj, ki leta za srečo po svetu, pa kaj pogostokrat dobi! A takih tet je zmirom manj; in tiste bajte po gruntih propadajo, ali jih pa gospodarja celo sami podirajo.

Kako so živeli ljudje po teh bajtah? Živeli so bolj preprosto, z malim so bili zadovoljni, a živeli so vendar. Nosili so bolj domačo obleko, hodnične srajce in hlače; mesa niso jedli vsak dan, morebiti so ga videli na redke čase, krompir in fižol, sok in močnik, »kranjske dežele stober«, so in otepali, — pa kdo ve, če pri tem soku in močniku, v hodničnih hlačah in srajci niso

bili bolj zadovoljni in srečni kakor tisoči, ki zdaj po svetu iščejo sreče. Tudi bolj s pametjo možili in ženili so se, kakor se danes; zato pa imeli manj skrbi in bridkosti.

Zakaj pa ljudje hodijo po svetu? Kaj iščejo? Za srečo gredo; bolj srečen bi bil vsak rad; želja po sreči je tisto kolo, ki jih žene od doma. — Zdaj pa je vprašanje, kaj je sreča. Veliko denarja? Dobro jesti in piti? Lepo se oblačiti? Ne tajim, da v tem ni nobene sreče. Gotovo, živeti se mora; in vsak raje bolje živi kakor slabo. Toda ali vsi izseljenci dosežejo to srečo? Ali ni tudi med izseljenci sila veliko revščine in pomanjkanja? Ali bi ne živel marsikdo ravno tako dobro doma kakor na tujem, ali še bolje? In četudi to srečo mnogi dosežejo, ali je pa to vsa sreča? Menite res, da je to vsa sreča, če ženska nosi klobuk, moški pa manšetne? Menite, da brez tega in takega ljudje ne morejo srečni biti? Da niso bili srečni, dokler manšetnov niso poznali? Oh, za srečo ni treba veliko navlake — kakih prstanov, zlatih verižic in zapestnic — za srečo je treba samo ene reči, ki je prav poceni: zadovoljnosti. Ali še niste slišali o srajci zadovoljnega človeka, ki bi bila imela ozdraviti bolnega kralja? Samo srajca zadovoljnega človeka bi mogla bolnemu kralju zdravje prnesti, taka je bila sodba zdravnikov. Pa so ga iskali zadovoljnega človeka po celem kraljestvu. Po dolgem dolgem iskanju so našli visoko gori v hribih starega pastirja, ki je bil ves srečen in zadovoljen pri svojih kravicah in ovčicah. In so ga zaprosili za njegovo srajco. »Srajco hočete? Te pa nimam!« Na, ves srečen in zadovoljen je, pa še srajce nima! ... Ta zgodba nam hoče povedati to, kar sem zgoraj rekel, da za srečo ni treba veliko vnanje šare, pač pa zadovoljnosti. Rajna avstrijska cesarica Elizabeta, ki je bila umorjena — bila je res nesrečna žena — je imela ne vem koliko graščin in milijonov, pa so pripovedovali, kako se je vedno nesrečno čutila. Sveta Elizabeta je pa tisto noč, ko so jo z njenega gradu pregnali in je morala s svojimi otročiči v svinjaku prenočiti, prosila redovni-

ke, ki jim je ustanovila samostan, naj zapojejo za vse, kar se ji je prigodilo, zahvalno pesem. To sta vam dva kričeča zgleda, da sreče ne dela vnanost, ampak zadovoljnost. O sv. Frančišku Serafskem se ne ve, če je imel srajco — kmalu bi bil brez nje! — pa je bil tako srečen in vesel, da se je smehljal celemu svetu in cel svet se je smehljal njemu. Ne to, koliko kdo ima, ampak to, s kolikim je človek zadovoljen, od tega je odvisna njegova sreča. Kaj pomaga vedno več imeti, če je pa človek vedno bolj nezadovoljen; vedno več piti, če je pa vedno bolj žejen!

To so nekatere misli, ki jih razlagam dekletom v imenovani knjižici v poglavju »Dekle na tujem«, in jih tukaj nakratko ponovim vam vsem. Ker to so nauki, ki so med ljudmi popolnoma pozabljeni. Jaz sem prepričan, da je bila marsikaka teta Špela pri svojem močniku desetkrat bolj srečna in zadovoljna kakor cesarica Elizabeta, in marsikak France ali Jože v svoji lesení bajti bolj kakor cesar Franc Jožef na tronu. — A danes hočejo ljudje le živeti, živeti, veliko si privoščiti, in ker nimajo doma loncev polnih mesa, švigajo po svetu za srečo, najdejo pa večkrat le — nesrečo.

Koliko se jih v pravem pomenu besede ponesreči! En teden je tega, kar sem stal pred skupnim grobom, v katerem počiva več kot 300 rudarjev, ki so se zadušili en dan tukaj v rudniku Radbod, in bral na spomeniku slovenska imena. Našel sem jih menda 24. Med temi štirje bratje ene družine. Lani se je ponesrečilo nekaj Slovencev v Lotringiji, letos 8 v Belgiji. Nesrečno ljudi nam je tujina že podsula, pobila, podušila, pomorila in prezgodaj pokopala.

Sreče torej iščejo ljudje po svetu. Sreča pa je dvojna: 1. časna, 2. večna. Večna! Vprašam vas, kaj pravite: ali je izmed toliko tisočev Slovencev še žel kdo po svetu zato, da bi tam bolj gotovo prišel v nebesa? Da bi bil večno srečen? ... Nebesa! Oh, kdo vpraša po nebesih! Nebesa bodo sama prišla. Če ne nebesa, pa kaj drugega! Nekaj bo že; kar bo, pa bo! Po tem se tako malo vpraša.

Povejte, če ni res tako! Ali le za en trenutek pomislite tisti, ki gredo v braziljanske gozdove ali argentinske planjave; kako pa bo, če ne bom 20 ali 30 let, ali celo življenje nobene pridige več slišal, more-

biti tudi nobenega zvona? In če na zadnjo uro ne bom mogel dobiti nobenega duhovnika, vsaj ne takega, s katerim bi se mogel razumeti? ... Živijo in umirajo brez Boga, je rekel moj prijatelj ...

Premislite, ljudje božji, to premislite!

Novice iz Belgrada.

Zahteve obrtnikov.

V Belgradu so zborovali odposlanci obrtnikov iz cele države. Največ so govorili o carinski politiki in o obrtnih šolah. Ustanovi naj se carinski svet pod predsedstvom trgovskega ministra. Carinska politika naj se podvrže splošnemu pregledu in naj jo vodi trgovsko, ne pa finančno ministrstvo. Obrtniške šole je treba čim bolj spopolniti.

Zborovanje železničarjev in brodarjev

se je tudi vršilo te dni v našem prestolnem mestu. Zahtevali so spremembo zakona o prometnem osebju, povišanje prejemkov, delavski pravilnik za pomožno osebje in službeno obleko, govorili so tudi o delovnem času za nastavljenice in nenastavljenice in glede voznih ugodnosti.

Za domačo industrijo.

Na dnevnem redu v prometnem ministrstvu je končna rešitev nabav v višini 400 milijonov dinarjev. Kakor se čuje, se bodo te nabave v razmeroma visoki količini oddale izključno domači industriji.

Za kočevsko gimnazijo

so prišli posredovati pretekli teden odposlanci župan Lončar, tiskarinar Pavliček in profesor Uršič. Zglasili so se pri maršalstvu dvora, pri prometnem ministru dr. Koroseču in pri prosvetnem ministru Maksimoviču. Prosvetni minister je dejal, da so prišli o pravem času, ker odločitev glede števila gimnazij še ni padla.

Uradništvo bo morale vzeti slovo od politike.

Uradnikom upravne stroke je že prepovedano, da bi se ukvarjali s kakim drugim poslom, razen s tistim, ki je v zvezi z občo upravo. — Prometno ministrstvo je izdalo naredbo univerzam, s katero je vseučiliš. profesorjem prepovedano, da bi bili včlanjeni kjerkoli, razen v strogo stanovskih društvih. Ne smejo se baviti z zadrugami, ne morejo biti v vodstvu kakega kulturnega gibanja, niti se ne smejo posvetiti praktičnim gospodarskim in stanovskim težnjam drugih stanov. Kakor se čuje, bo prosvetno ministrstvo izdalo slično naredbo tudi za druge učne moči.

Posebne doklade za izkoriščanje cest.

Uredbo o posebni dokladi za izkoriščanje državnih cest je izdal minister za javne zgradbe. Po tej uredbi je točno določeno, kdo in koliko mora plačevati dodatka vsak, ki izredno uporablja državne ceste. Ako se bo ta doprinos pravilno in razumno razporedil, bo znatno pripomogel k boljšemu in rednemu vzdrževanju cest.

K A J E N O V E G A

d Tretji sin Nj. Vel. kralja Aleksandra se je rodil na Bledu 28. junija četrto pred polnočjo, torej še na Vidov dan. Mati in otrok sta zdrava. — Dobil je začasno ime Pavle. Pri krstu bo dobil najbrže ime kakega starega slovenskega kneza. Na Bled se je na sv. Petra in Pavla dan pripeljal kralj, z njim tudi ministrski predsednik general Živković in minister dr. Sraklić. Kralj ostane dalj časa na Bledu.

d Romunska kraljica Marija je prispeła s princezino Ileano in spremstvom na Bled, kjer visoki gostje ostanejo dalje časa.

d Slovensko Orlovstvo na poti v Prago. Dne 1. julija se je odpeljalo raz ljubljanski glavni kolodvor k svetovačlaski proslavi v Prago nad 1000 slovenskih Orlov in Orlic. 21 vagonov je šel vlak. Tudi orlovska mednarodna vrsta je šla s tem vlakom. Skupina slovenskih mladcev pod vodstvom g. kaplana Žagarja iz Jesenic je dospela srečno v Prago že 28. junija. K svetovačlaskim svečanostim, ki bodo trajale teden dni, se je odpeljal tudi komisar ljubljanskega oblastnega odbora g. dr. Natlačen. Kot poroča češko časopisje, poseti v četrtek 4. julija velike orlovske prireditve v Pragi tudi jugoslovanski minister gosp. dr. Korosec, ki bo ob tej priložnosti imel tudi posvetovanje o medsebojnem železniškem prometu s češkoslovaškim prometnim ministrom dr. Najmanom.

d Davčne olajšave za nova poslopja. Po novem zakonu o direktnih davkih, ki je stopil 1. januarja t. l. v veljavo, dovoljuje država za nove zgradbe gotove davčne olajšave. V smislu teh olajšav odpade 3% davek od čistega dohoda v krajih z nad 50 tisoč prebivalci za dobo 20 let, v ostalih krajih pa za 10 let. Za prizidke in nova nadstropja velja davčna olajšava 10, oziroma 5 let. Prošnje za predmetno davčno olajšavo se morajo vsaj 30 dni potem ko je bila stavba potrjena, vložiti s potrebnimi dokazili pri pristojni davčni oblasti.

d Pogodbene pošte. Pod tem naslovom piše »Trgovski list« sledeče: »Od mnogih strani dobivamo pritožbe, da pogodbene pošte ne vršijo svoje naloge tako točno, kakor so jo vršile državne pošte. Posebno se naši interesi pritožujejo nad počasnim dostavljanjem pošiljk, ki se ne redko zavleče za par dni. Sicer je res, da pogodbene pošte pri denarnih vsotah, katere imajo za dostavljanje, ne morejo delati čudežev, vendar smo mnenja, da bi morala poštna uprava skrbeti za to, da se pogodbenim poštom povišajo dohodki v taki meri, da bo zajamčena redna dostava.«

d Pošta Ljubljana IV. (v Kopitarjevi ulici) se je preselila v novo mestno hišo na Poljanski cesti.

d Delovne ure v državnih uradih so od pol 8 zjutraj do pol 13 popoldne ter od 16 do 18 popoldne.

d Katoliških katehetov primanjkuje v Belgradu, kjer je nad 1000 ljudskošolskih otrok katoliške veroizpovedi in nad 400 katoliških otrok v srednjih šolah, a sta za vse nastavljena samo dva kateheta. Te dni je zborovala v Belgradu dekanijska konferenca, ki je razpravljala tudi o tej važni zadevi.

d Seja ljubljanskega občinskega sveta se je vršila 26. junija. Zupan dr. Puc je sporočil, da je finančni minister odobril kredit 20 milijonov Din za zgradbo carinarnice v Ljubljani in tlakovanje cest do nje. Nato so vzeli v pretres nepotrjeni proračun in so ga znižali za okroglo 5 milijonov Din. Razvila se je daljša razprava, zakaj k besedi se je oglasilo kar 19 govornikov. Znižani proračun je zlasti podvrnil kritiki podžupan inž. Serbec, poudarjajoč, da je večina črtala v proračunu zlasti take postavke, ki zadevajo socialno skrbstvo. Proračun s popravili je bil z večino glasov sprejet. Sprejeta sta bila še dva nujna predloga, prvi se tiče 300.000 Din brezobrestnega posojila deložirancem, drugi pa podpisa 250.000 Din delnic agrarne banke.

d Za častnega meščana ljubljanskega je na zadnji seji občinski svet izvolil soglasno bivšega trnovskega župnika znamenitega zgodovinarja g. Iv. Vrhovnika.

d Iz mariborske oblasti samouprave. Slov. ženskemu društvu se dovoli podpora 6000 Din. Tujsko-prometni zvezi v Mariboru se počeli podpora v iznosu 30.000 Din. — Najame se posojilo v znesku 428.000 Din za regulacijo Meže.

d Trboveljska premogokopna družba je na 56. rednem občnem zboru sklenila zvišati razdelitev čistega dobička od 30 na 35 Din za delnico.

d Nenadoma je umrl v Poljčah na Gorenjskem bivši minister in narodni poslanec dr. Gregor Žerjav. Pripeljali so ga v Ljubljano in v nedeljo dopoldne pokopali na pokopališču pri Sv. Križu. Dr. Žerjav je že dolgo vrsto let bolehal za jetiko. S zelo skrbno nego pa je bolezen uspešno zadrževal. V zadnjem času so mu vbrizgali okrog pol litra druge krvi, na kar se je počutil znatno boljše. V tem pa mu je odpovedalo srce. Star je bil 47 let. Pred dvema letoma mu je umrla žena. Zapušča tri nedorasle otroke: dve hčeri in enega sina.

d Srebrni mašniški jubilej obhajajo letos v mesecu juliju sledeči č. gg. duhovniki ljubljanske škofije: 1. Bartel Bertold, župnik v Vavti vasi. 2. Dežman Janez, kurat v p. na Skaručini. 3. Perz Alojzij, župnik v Borovcu (Kočevje). 4. Podbevšek Jernej, mestni župnik v Škofji Loki. 5. Znidaršič Anton, žup. upravitelj v Topli rebri (Kočevje). 6. Züst Ignacij, župnik v Ajdovcu. 7. Borštnar Janko, župnik v Pečah. 8. Kralj Alojzij, župnik v Gočah pri Vipavi (Ital.). 9. Kurent Alojzij, župnik in dekan v Leskovcu. 10. Strubelj Janez, župnik v Studencu pri Krškem.

d »Pojdite in učite vse narode.« V nedeljo, dne 23. junija so blagoslovili temeljni kamen v Zaječaru v Srbiji za novo katoliško cerkev; kamen je blagoslovil niški župnik g.

dr. Srečko Perič, asistiral je vojaški duhovnik Franc Pavlič. Slavnost se je pri lepem vremenu lepo izvršila; pri sv. maši je svirala godba Timoške divizije. Slavnosti se je udeležil komandant divizije, njegov načelnik štaba, razni višji častniki in mnogo pravoslavnega meščanstva. Vojakov katoličanov je bilo preko 400. Po cerkvenem opravilu je pripravljali odbor vse goste pogostil. — Z zidanjem cerkve se je takoj pričelo in upamo, da se bo v par mesecih cerkev tudi toliko dozdala, da se bo moglo v njej vršiti sveto opravilo.

d Temeljni kamen velikega doma za duhovne vaje, ki ga hočejo zgraditi sestre sv. Križa v Vrhovici na Hrvaškem in sicer za ženstvo, je blagoslovil 26. junija zagrebški nadškof dr. Bauer.

d Osem političnih kmetijskih občin na Spodnjem ptujskem polju je imenovalo zadnji čas Ivana Vesenjaka, narodnega poslanca in svoječasnega ministra za častnega občana in sicer v znak hvaležnosti in priznanja za njegovo javno delo v korist ljudstva. Castitamo!

d Bolgarski komitaši so se zopet začeli živahne gibanje na naši meji ob Bolgarski in prireajo nočne vpadе v posamezne obmejne dele naše države. Ker bolgarska vlada komitašem preveč prizanaša, bo naša država prisiljena, da poostri obmejno nadzorstvo.

d Pred državnim sodiščem v Belgradu je bil obsojen dr. Milovan Zanič, znani hrvatski odvetnik v Stari Gradski in bivši narodni poslanec, na 6 mesecev zapora po zakonu o zaščiti države.

d Riž raste tudi pri nas. V južni Srbiji se goji pridelovanje riža na 1500 ha površine, v Bački in v Banatu pa na 50 ha. Domači pridelek riža znaša približno 2500 vagonov, mogel bi pa biti še večji, ker bi v Srbiji mogel uspevati, kakor je uspeval tudi v preteklih časih, ko so ga gojili. Strah pred malarijo vsled obilnega naplavljanja je po zatrevanju strokovnjakov neutemeljen.

d Kadar pride minister nenajavljen. Gradbeni minister ing. Savkovič potuje po južni Srbiji in si ogleduje tamošnje gradbene naprave. Pregledal je proge Kragujevac—Kraljevo—Raška. Dalje je pregledal začeto progo Topola—Kragujevac—Kraljevo. Povsod je nadzoroval dela. V razgovoru je poučeval, da morajo podjetniki brezpogojno paziti na to, da bodo proge dokončane v dogovorjenem roku. Na mnogih krajih je minister nadzoroval državne in samoupravne ceste. Ponekod je naletel na cestarje, ki niso bili na svojih mestih in jih je takoj odpustil.

d Oblastni izseljeniški urad je prejel od Saveza Agrarnih Zajednica v Skoplju poročilo, da je v bližini Bitolja v svrhu kolonizacije na razpolago proti plačilu zemljiški kompleks v izmeri 300 ha, ki bi bil primeren za naselitev 20 do 30 kmetijskih družin. Naselbina bi bila oddaljena od mesta približno 10 km, kar je ugodno za prodajo malih kmetijskih pridelkov. Kmetijske družine ali pa tudi posamezniki, ki bi imeli veselje se nastaniti na tej naselbini in ki razpolagajo s primernim kapitalom, približno 10.000 do 20.000 Din, naj to sporočijo oblastnemu izseljeniškem uradu v Ljubljani.

d »Gasite ogenj! Podžigajte ogenj!« je zaklical g. kanonik dr. Opeka v svojem krasnem govoru gasilec ob priliki blagoslovitve nove avto-motorne brizgalne v Ljubljani dne 30. junija. »Gasite tisti ogenj, ki uničuje. po-

žiga in požira vse, kar mu je na poti. — Podžigajte ogenj, tisti ogenj, ki vas je strnil v gasilske vrste, da vas podžiga v krščanski ljubezni do bližnjega.«

d Dr. Albert Trtnik, bivši dolgoletni vodja Zdravstvenega doma v Lukovici je začel ordinirati v Ljubljani, Gledališka ulica št. 12, I. nadstr. od pol 10—12 in od 4—5.

d 28. junija je minulo deset let, odkar je bila Nemčija prisiljena, da je podpisala takozvano versajsko mirovno pogodbo, ki je vsebovala za Nemčijo zelo težke pogoje. Podpis je pomenil konec strašne svetovne vojne.

d Tečaj za dijak-Orle se vrši v dneh 15., 16., 17. in 18. julija. v Stični na Dolenjskem. Priglasilo se je že mnogo dijakov iz vse Slovenije. Kdor se ga še želi udeležiti naj se prihlasi takoj v pisarni Slov. orlovске zveze v Ljubljani, Ljudski dom. Celotna oskrba (hrana in prenočišče) dnevno 20 Din. Vožnja po železnici bo, kakor upamo, polovična. Bog živi!

d »Katoliški misijoni« štev. 10 (za julij) izidejo sredi meseca julija.

d Že sedemdeset let piha v klarinet 83-letni železničar in godbenik Ferdo Klausberger v Mariboru.

d Elektrifikacija Dalmacije v zadnjem času zelo napreduje. — Škodovo podjetje dela električne centrale v Biogradu, Kninu itd. Iz Aleksandrovega pa bo dobival elektriko ves otok Krk.

d Radi smrkavosti je prepovedan uvoz konj v Avstrijo in sicer iz sledečih okrajev: Sombor, Batina, Darda, Apatin, Kula, Bačka Topola, Subotica, Senta in Nova Kaniža. (Vojvodinal)

d Velike nevihte so divjale 25. junija po vsej državi. Strašen vihar je spremljalo bliskanje in grmenje. V mnogih krajih je tolkla toča in udarjala strela. Po visokih hribih je zapadel sneg. Toplota se je zelo znižala.

d Strela ga je ubila. Na Doleh pri Litiji, pod vasjo Kalom so našli Rudolfa A v b e l j n a, krojaškega pomočnika s Kala mrtvega pod borovcem. Dobro je bilo videti, kako je bil borovec pod vrhom opraskan od strele. Prejšnji dan je zelo treskalo. Sodi se, da je rajni Avbelj moral, ravno ko je treščilo, biti poleg borovca, in ga je ubila strela.

d V tri vojaške je udarila strela, ko so sedeli na klopi na dvorišču vojašnice v Varaždinu. En vojak je kmalu za poškodbami umrl, ostala dva pa sta težko poškodovana.

d V gnojnici je utonil 17 mesečni fantek J. Končan v Dravljah. Domači so opazili nesrečo, ko je bil otrok že mrtev.

d V avtomobil je zadel z motornim kolesom na cesti v Lesce g. Sartori iz Radovljice s tako silo, da je podlegel poškodbam.

d Požar do petega nadstropja. V drugem nadstropju v palači »Luko« v Belgradu je nastal pretekli teden požar, ki se je naglo razširil od nadstropja do nadstropja, tako da je bila v nevarnosti v bližini se nahajajoča hiša ministra Bože Maksimoviča, ki so jo plameni že tudi zajeli. Gasilci so požar v petem nadstropju zaustavili. Škoda je velika.

d Med vejami močne vrbe je viselo truplo trgovskega pomočnika Pavla Černeta iz Ljubljane, ko so ga našli blizu mostu pri vasi Sv. Jakob. Černe je utonil v Savi pri Tomačevem 13. junija, ko ga je pri kopanju zgrabil krč. Truplo se prepeljali v mrtvašnico pri Dev. Mar. v Polju.

PO SVETU

Katoliška cerkev.

s Spovedna molčečnost. Neki dunajski odvetnik je napravil na sv. Stolico v Rim prošnjo, da bi bil kurat znane velike kaznilnice v Steinu na Nižjem Avstrijskem odvezan od spovedne molčečnosti. Gre za rešitev kaznjence, ki je bil pred leti obsojen radi umora na trideset let težke ječe. Porotniki so izrekli obsodbo na podlagi obtežilnega pričevanja drugega kaznjence, ki je leta 1926. umrl. Pred svojo smrtjo je svojemu spovedniku, kaznilniškemu kuratu, baje priznal, da je pri obravnavi krivo pričal in da je njegov tovariš nedolžen. — Prošnja ima sicer dober namen, toda spovedna tajnost je nekaj le nedotakljivega in načelnega, da je ugodna rešitev docela izključena. Saj je znano, da je sv. Janez Nepomuk radi spovedne tajnosti pretrpel smrt v valovih Vltave v Pragi. Dotični dunajski odvetnik gotovo tega ne ve, sicer ne bi pisal take čisto brezuspešne prošnje.

s Razno. Papež je odredil, da se škofija v Tridentu poviša v nadškofijo. — Italijanski poslanik pri Vatikanu De Vecchi je pretekli teden nastopil svoje mesto. — Pripravlja se ustanovitev štirih velikih katoliških dnevnikov s sedežem v Rimu, Milanu, Turinu in Benetkah. — Neki sluga v Vatikanu je dobil krepkega sinčka. Ta je prvi državljani, ki je rojen v vatikanski državi. — 18. junija je bil proglašen za svetnika jezuitski pater Kladiv de la Colombiere, spovednik sv. Margarete Marije Alakok. — Tudi srednjeameriška republika Panama bo imela svojega poslanika pri Vatikanu. — V novem angleškem parlamentu je 25 poslancev katoliške vere, večina njih — 17 — pripada delavski stranki.

Italija.

s Pogreške polagoma popravljajo. Svoječasno so orožniki v Šmarjah pri Kopru zaplenili knjige Mohorjeve družbe ter ovdili župnika Avguščina Zlobca ter Antona Cerarja, da sta delila knjige brez dovoljenja policije. Dne 15. junija je sodnik v Kopru izdal odlok, s katerim je zaukazal orožnikom iz Šmarj, da vrnejo knjige lastnikom.

s Posnemanja vredno. Italijanski posestnik mnogih tovarn Ernesto Lombardo je izdal za svoje tovarne strogo naredbo, da se nima varovati samo telesno zdravje nastavljenec, temveč tudi dušno. Vsako protiversko in razuzdano govorjenje in obnašanje se strogo kaznuje in sicer je kaznen tem večja, čim višji čin ima nastavljenec.

s Nekaj, kar se ne pripeti vsak dan. Te dni je 25 letni delavec Viktor Mortelani vozil v Trstu na kolesu po ulici Rossetti, ko mu prileti nasproti avtomobil, a ni utegnil, ker je v istem trenutku pridrvel mimo težek vojaški avtomobil. Kolesar je treščil s tako silo v prednji del avtomobila, da se je kolo zdrobilo na kose. Delavca je pa vrglo v velikem loku čez avto, ga zavrtilo in obrnilo v zraku tako srečno, da se

je znašel v svoje veliko začudenje na nogah sredi ulice. Stražar, ki je pritekel, da pomaga težko ranjenemu, je ostrmel, ko je videl Mortellanija pokoncu in brez najmanjše poškodbe. Pomagal mu je pobrati ostanke kolesa.

s Razno. Pri volitvah v Centralno posojilnico v Gorici je zmagala katoliška lista in je bil izvoljen za predsednika msgr. Valentinčič. — Pri kopanju temelja za nov občinski dom v Ilirski Bistrici se je zemlja udrila in pokopala pet delavcev. Tri so odpeljali v bolnišnico, dva, Franc Boštjančič in Viktor Princ pa sta bila na mestu mrtva. — V gozdu pod Vitavljami na Vipavskem so našli truplo 50 letnega kmeta Franca Hrovatina. — 29. in 30. junija je bil v Logu pri Vipavi shod dekliških Marijinih družb. — V Črničah je umrla najstarejša faranka 90 letna Frančiška Plahuta. — S fovčem je poškodoval, vendar ne smrtno nevarno, neki tujec 80 letno Hano, dolgoletno voditeljico gospodinjstva v Habetovi hiši na Gočah. — Streho je odnesla burja raz novo hišo Leopolda Miška na Erzeltu. — Neizstreljena mina je težko ranila 26 letnega Ignacija Vontino v Spodnji Idriji. — Ko je vozil drva se je ubil Andrej Ortar iz Jesenic pri Cerknem. — Težak kamen se je odtrgal od hriba ter smrtno zadel 50 letnega Franca Gololičiča iz Gorenje vasi v Gorah.

Anglija.

s Samo na Angleškem mogoče. 25. junija se je prvič sešla nova angleška poslanska zbornica. Na dnevnem redu je bila volitev zborničnega predsednika. Pred volitvijo je stopil vodja konservativcev k delavskemu voditelju in sedanjemu ministrskemu predsedniku Macdonaldu in mu ob živahnem odobravanju vseh strank čestital k uspehu pri volitvah. Nato je bil za predsednika zbornice skoraj soglasno izvoljen kapitan Fitzroy, poslanec konservativne — manjšine...

Amerika.

s Razno. V Clevelandu so dovršili pravne študije in postali odvetniki sledeči trije ameriški Slovenci: Viljem Vidmar, Leon Virant in Franc Opaskar. — Pri delu se je ponesrečil v Clevelandu Frank Mirtič iz Šmihela pri Žužemberku, utonil pa je v istem ameriškem mestu Jožef Šega iz Strmice, fara Bloke pri Rakeku. — V Chikagu študira vseučilišnik Ferd. Makovec. Ko je nedavno zbolel, je najela njegova mati prvi aeroplan, da se je iz daljave pripeljala čimprej k bolniški postelji svojega sina. — V St. Stephen Minn. so pokopali gđ. Majijo Ano Trobec, sestro pokojnega škofa Grobca. — Na pljučnici je umrl v Jolietu Jožef Nose iz Trebnjega na Dolenjskem.

Drobne novice.

Na 19 let teške ječe je bil obsojen češki vojaški vohun Falout.

Veličastna manifestacija dunajskih mož ob priliki papeževega mašniškega jubileja se je zopet vršila na Dunaju.

Štiridesetletnico mašništva je praznoval znani slovaški poslanec v češkem parlamentu p. Hlinka.

MOSTE PRI LJUBLJANI.

Dne 12. junija smo obhajali štiridesetletnico obstoja karmelskega samostana na Selu. Že štirideset let smo Slovenci deležni izrednega blagoslova dela in molitev 88. karmeličank. S štiridesetletnico samostana pa obhajajo jubilej neumornega štiridesetletnega delovanja za samostan tri osebe: ustanoviteljica samostana gđ. Kristina Bernardova iz Ljubljane, ki deluje še sedaj kot skrbna gospodinja v samostanu, ž. M. Jozefa Terezija iz znane Pogadnikovke rodbine v Ljubljani, ki je dolgo vrsto let vzorno vodila samostan, in sedanja prednica ž. M. Mihaela Kotnikova iz Frankolovega. Vse tri so v samostanu na Selu že od prvega početka in so poskrbele za lično lepo cerkev in za ves razvoj in napredek samostana. V sedanjih dneh pa dohaja svetu obilen blagoslov po sveti zastopnici karmelskega reda sv. Mali Tereziji. Zato se širi njeno češčenje; povsod vidimo njene podobe in kipe. Poleg lisleuskega karmela, kjer je svetnica bivala, bo dobila kmalu krasno baziliko s 25 kapelami naokrog. Na Selu pri Ljubljani je pa samostan oskrbel zadnji čas prav prijazno kapelo v čast sv. Mali Tereziji. To svetišče pa potrebuje še slikarja, da bi ga okrasil, kakor tudi dobrotnikov, da bi postavili v njem oltar na čast čudodolni svetnici. Sv. Mala Terezija pripravlja nebeške rože za vse, ki bodo sodelovali pri dovršitvi njenega svetlišča na Selu pri Ljubljani.

SV. MIKLAVŽ NAD LASKIM.

V torek dne 25. junija smo pokopali moža, kateri je zaslužil, da se ga spominjamo tudi v »Domoljubu«. Rojen je bil rajni Anton Bošte v Motniku na Gorenjskem, kjer je kot pastir in hlapec preživel svoja mladostna leta. Dolgo vrsto let je bil rudar v Trbovljah, kjer si je privarčeval vsoto, s katero je leta 1900. kupil pri nas v vasi Poučeno manjšo posestvo. Svojo družino je zelo lepo vzgojil, edinega sina je dal študirati, kateri je postal duhovnik in je sedaj kaplan v Trbovljah. Rajni je umrl v starosti 70 let. Pri pogrebu ga je domači gospod župnik Čebešič v lepem govoru slavil kot vzgled vernosti, pridnosti in varčnosti.

ŠMARNO PRI LITJI.

Dvojni praznik smo obhajali v nedeljo 23. t. m. Velika orlovska družina (174) je praznovala 20 letnico in blagoslovitev prapora. V lepem sprevedu, na čelu nov prapor s tremi kunicami (gospa Stojanova, dr. Perkova in Lebingerjeva) smo ob 8 odkorakali v cerkev k sv. maši. Mogočno se je dvignilo k Vsemogočnemu: Zgranjajo se vrste na-

Okrog 12 milijard dinarjev je stal v poslednjih devetih letih Ameriko boj proti alkoholu.

Milijon hektolitrov piva proizvaja na leto češka Praga.

Več kot osem milijard dinarjev v pomoč poljedelstvu so nakazale Zedinjene države Amerike.

Egiptovski kralj Fuad je došel pretekli teden v Prago in bil zelo slovesno sprejet.

Krušne karte imajo še vedno v ruskih boljševiških »nebesih«.

Elektrifikacija proge med Dunajem in Budimpešto bo stala okrog sto milijonov dinarjev.

200.000 delavcev je zaposlenih pri zbiranju zlata v južnoafriškem Transvaalu.

50 letnico obstoja je praznovala te dni bolgarska Narodna banka.

Na dva meseca teške ječe je bil te dni obsojen general Gajda, voditelj čehoslovaških fašistov.

S površja zemlje je izginila ob potresu 1300 metrov visoka gora Stevens na Novi Zelandiji.

P O D O M O V I N I

še... Da si izprosimo blagoslova za bodočnost, da bi se naše vrste še pomnožile, smo vsi pristopili k sv. obhajilu. — V svojem govoru: vera, ljubezen, veselje, nam je g. kanonik dr. Klinar zažrtal pot poštenega in veselega mladostnega življenja. Po sv. maši je g. kanonik blagoslovil prapor, ki naj kaže pot k solncu, svetlobi. Ob 1 popoldne smo z novim praporom sprejeli dole goste v Litlji, ob 3 smo pa ob veliki udeležbi občinstva nastopili s prostimi vajami in orodno telovadbo. Gosp. dr. K. Capuder nam je v svojem govoru orisal 20 letni razvoj naše orlovske družine z željo, da bi orlovski duh prodir v sleherni vas. — Bog živi!

BRUSNICE.

Dne 5. junija smo imeli sv. birmo. Birmanih je bilo 183 otrok. Z veseljem in ljubeznivo smo sprejeli prevzvišenega gospoda nadpastirja. Še bolj smo bili veseli, ko so nas brusniške župljane vsaj nekoliko pohvalili gosp. škof s prižnice; zakaj dole je bila naša župnija precej razvpita. Tudi učiteljsvo in petje je bilo pohvaljeno. Gosp. škofski upravitelj M. Marinč pa tudi res zasluži pohvalo ne le glede cerkvenega petja in orgljanja, ampak tudi glede šolskih uspehov. Za sklep šolskega leta nas je naravnost presenečil. S pomočjo gg. učitelja je priredil ljubko vidovdanskno slovesnost, pri kateri so otroci dovršeno nastopili z raznimi za Vidov dan in sklep šole primernimi deklaracijami in petjem, kar vse je moralo pri otrocih in pri ostalem občinstvu vzbujati veselje do šole, ljubezen do države ter narodno zavednost. — Dne 9. junija je tudi pri nas naredila toča precej škode. Poleg vinogradov na Tolstem vrhu so deloma bile prizadete po toči tudi naši župnijski vasi Leskovec in Dol. Suhadolc ter njih polja.

BLAGOVICA.

Naša dekliška Marijina družba je meseca maja obhajala tridesetletnico, katero je praznovala s tridnevnic, s cerkveno slovesnostjo in z društveno prireditvijo. Po lepi cerkveni slovesnosti na praznik sv. Trojice popoldne je družba priredila kratko akademijo z igrico »Marija otroke«. Dvorana je bila nabito polna. Drugi dan se je vršil izlet na Šmarno gor. — Dne 16. junija t. l. je Kat. slov. izobraž. društvo priredilo igro »Svoje glava Minka«. Igralo so dekleta, ki so hkrati članice dekliške Marij. družbe. Igralke so prav dobro rešile svoje vloge. — Dne 19. maja t. l. je tuk. izobr. društvo imelo svoj redni občni zbor. Za predsednika je bil izvoljen Jožef Zavbi, posestnik v Zg. Lokah in za podpred-

Požar je uničil največje gledališče v Stockholmu na Švedskem.

120 milijonov dinarjev škoda je naredil požar v tiskarni in največji švedski trgovini s papirjem v Stockholmu.

48 rudarjev je utonilo v nekem premogovniku v Kiuisu na Japonskem. Jih je voda zalila.

Strela je udarila v poslopje pruskega deželnega zbora v Berlinu. — Človeških žrtev ni.

Pri eksploziji v tovarni gumijah Hoernes v Pragi je bilo deset mrtvih in več strašno poškodovanih delavcev.

3 milijone 200 tisoč industrijskih delavcev je v Italiji, od teh nad 60 odstotkov v severnih pokrajinah.

Pod rubriko »brez vere« je sedaj vpisan na magistratu na Dunaju že vsak dvajseti otrok.

Bivši avstrijski kancler dr. Seipel bo zopet prevzel profesorsko mesto.

Zlat kraljevi prestol je podaril italijanski kralj albanskemu kralju Zogu.

Nekaj manj kot deset milijard dolarjev, odštevisi vojne dolgove, je dolžna Evropa Ameriki.

muslimane, ki niso hoteli jesti svinjskega mesa in piti vina, ker ga jim koran prepoveduje: vedno so dobili, kar so želeli. To doseže tisti, ki ima pogum in se ne sramuje svojega prepričanja. Pokažimo tudi mi slovenski možje in fantje, kaj smo, da se ne ustrašimo vsake reči. Glejmo, da se grde navade opuste, kar bo najlepše delo v smislu »Katoliške akcije«.

Jožef Žirovnik, Vodice.

Castelmorto.

(Konec.)

A dvignil sem se tudi jaz, kajti solnce se je nagnilo že globoko v večer, izpil sem kozarec, se zahvalil svojemu gostitelju in šel z njim v mrliško sobo; ker se je bilo solnce odmaknilo od nje, jo je objel žaloben mrak. Toda tukaj je prinesla iz cerkvice štiri svečnike z voščenkami; te so gorele ob skrbno pripravljeni mrliški postelji. Bršljanaste in cipresne vejice so krasile ležišče. Ker sem sedaj poznal žalostno usodo mirne speče, mi je segla njena mladost in lepota in ganljivi pogled na mrtvega otroka s podvojeno močjo do srca. Siloma sem zadržal solze. Po kratki molitvi sem se obrnil, da bi odšel. Don Francesco me je spremljal na prosto.

»Pretresljiva slika,« sem rekel, ko je zapril železna vrata v stanovanje.

»In Vi ste vendar tujec! A če si mora človek pri tem misliti: To je tvoje delo, to je sad tvojega greha! O, to je strašno!«

»Saj Vas razumem,« sem odvrnil, »pa vendar, Bog že ve, zakaj je hotel tak konec. Marija se je spokorila in spravila z Bogom in stoji dobro pripravljena pred milostnim sodnikom. Vaš nedolžni otrok je angelček. In vas je trda božja roka porinila na pravo pot. In kdo ne ve, ali se ne bi — če govorim čisto po človeško — za vas tri beda šele začela, če bi Marija ozdravela?«

Spremljevalec je molčal. Dospela sva do visokih grajskih vrat. On je skočil dol, ne da bi stopil na kole in mi pomolil roko v pomoč. Nato je rekel:

»Pa pohujšanje, ki sem ga povzročil? Imate tudi za to kako tolažilo? Če še toliko iščem v preteklost, ne najdem v našem mestu, še celo v vsej škofiji ne, podobnega primera. A sto dobrih duhovnikov ne more popraviti pregrehe enega samega slabega.«

To je bilo žal le preveč res. In ker mu nisem mogel odgovoriti nič tolažilnega, sem ga vprašal mesto tega: »Kaj nameravate sedaj?«

»Jaz? Najprej imam težko dolžnost, da markiza obvestim o tem. Če želi pokopati Marijo v družinsko grobnico — prav. Če pa ne bo hotel o njej ničesar vedeti, jo bomo položili k večnemu pokoju na našem župnem pokopališču. In potem — potem ostane le še eno: pokora.«

Don Francesco me je spremljal do kraja, kjer se strma steza vzpne na cesto. Tu je obstal. »Vas pelje cesta proti jugu?«

Potrdil sem. »Potem dospete v kakih treh urah od tu do samotnega samostana. Prior, ki sem mu že pred nekaj časa razodel svojo duševno stisko, me je pripravljen sprejeti kot spokornika. In tja se obrnem, če mi dovoli moj škof. V svojo domovino nazaj ne smem, to nikakor ne gre. A morda mi nakloni Bog, da za onim ozidjem najdem svojo drugo domovino.«

Prisrčno sva si stisnila roke in jaz sem se

»SLOVENE« POVSOD

V vse kraje v naši državi in širini sveta razpeljejo vsako jutro vlaki in avtomobili v dvajset tisoč izvodih naš dnevnik. Ali si tudi ti med tistimi, ki ga dobe? Če še nisi, sporoči nam takoj po dopisnici svoje ime in točen naslov.

»SLOVENE« LJUBLJANA JUGOSLOVANSKA TISKARNA

zahvalil donu Francescu, ki se mi je zdel sedaj že kot star prijatelj, da se mi je zaupal. Tudi on se je zahvalil, češ, da mu je sedaj mnogo lažje pri srcu. Nato sva se ločila; ko sem pa na vrhu ceste dospel do druge strani dolinice in se ozrl na Castelmorto, je stal Francesco med grajskimi vrati in mi mahal z roko v poslednji pozdrav.

Ko sem se zamudil v starem gradu, pa tega nisem vnaprej vedel, sem moral sedaj krepko stopiti, če sem hotel kljub temu prispeti na kraj, ki sem si ga določil za tisti dan. A vsa trudnost me je minila. Ni me več mučila topa čemernost kot opoldne, temveč je navdal pomenljiv svečanost nastop, ki se je še povečal, ko sem po enourni hoji srečal duhovnika, ki je šel z Najsvetejšim v Castelmorto. Ko sem mu stvar obrazil, se je okrenil in jaz sem ga spremljal. Kmalu je sicer krenil v župniško vas, ki je ležala ob strani, moj svečanostni nastoj me pa tudi sedaj ni zapustil. Povzpela sem se tedaj preko gorskega slemenja in pokrajina, ki je ležala proti jugovzhodu, je polagoma izgubila svoj neprijeten značaj. Cvetočo grmičevje se je vrstilo ob poti, vinske gorice in srebrnozeleni oljčni nasadi so se širili tu in tam med rjavimi holmi in tudi posamezna gospodarska poslopja so se kazala. Končno sem prišel na odprto planjavo, odkoder je pot nenadoma v številnih ovinkih krenila v dolino. Med zelenimi tratami se je lesketala reka, oljčni gaji, pinije, ciprese in bele kmetiške hiše so bile slikovito posejane, in z one strani sem so me z višine pozdravljali zidovi in stolpi velikega mesta, ki je bilo za ta dan smoter mojega potovanja.

Iz globoke doline je donela pesem, ki so ž njo proti domu gredoči delavci končavali dnevnno delo. Bil je enoličen napev, ki se je v kratkih kiticah spet in spet ponavljal, a žalobni akordi in po italijanskem običaju dolgo potegnjeni končni zlogi so odmevali čudovito ganljivo skozi tiho večerno pokrajino. Vsa moja duševna napetost je menda ob teh preprostih glasovih neopazno popustila. Tiho, brez vsake želje sem se vdal zeleni pomladi, blesketajoči se reki, žarečemu večernemu nebu, lepemu mestu s tinnimi

stolpi in resnimi lučmi in zraven še žalobni, a vendar tolažilni misli, da vsa zemeljska sreča in vse zemeljsko trpljenje ni trajnejše ne stalnejše kot s svetlim zlatom obrobljeni oblak na večernem nebu. Tedaj je tik pod menoj drobno zazvonilo avemarijo in jaz sem šele sedaj ugledal med zimzelenim drevjem skrito starinsko rjavo poslopje. Bile so že blizu tri ure, odkar sem odšel s Castelmorta; zato sem si mislil, da je to gotovo samostan, ki ga je imel v mislih don Francesco. In res, ko sem obšel prvo serpentino, je vodil kratek nasad cipres pred visoko cerkveno pročelje. Hotel sem vstopiti, a velika železna vrata so bila že zaklenjena. Zmolil sem torej pred cerkvijo kratko molitvico — za rajno in za dona Francesca, da bi našel, kar je iskala njegova duša na tem tistem kraju. Baš ko sem končal molitev, sem začul za seboj korake. Obrnil sem se in ugledal sem meniha v beli halji, ki je tiho nagnil glavo v pozdrav, šel k stranskemu poslopju in tam na majhnih vratih potegnil za zvonec. Vrata so se odprla in bela postava je zginila v temno vežo. Nad njo pa je stala vdelana v mozaik, obdana s trnjevo krono in z dvema palmama, z mesečino skrivnostno osvetljena kratka beseda PAX* s tremi črkami, v katerih tiči ves smisel in vse hrepenenje našega življenja.

(Josef Weingartner. Poslovenil J. L.)

* Mir.

NAZNANILA.

n Prostovoljno gasilno društvo v Rudnem prbredi v nedeljo dne 21. julija ob 3 popoldne slovesno otvoritev gasilnega doma in blagoslovitev motorne brigadne. Vabljeni vsi okolični kakor tudi društva se opozarjajo na to prireditel!

n Tomboja prostovoljnega gasilnega društva v Krški vasi se bo vršilo dne 14. julija t. l.

Rekord: V ponedeljek sem si dal za varovati hišo, v sredo sem zažgal in ko sem hotel v soboto denar dvigniti, sem zvedel, da so ti goljufi zašli v konkurz ter nekam pobegnili.

Dežela brez spomladi.

Pomlad, ta najlepši letni čas, čas cvetja in rasti, toliko opevan in po dolgi zimi tako težko pričakovani, je le v naši zemeljski širini znan letni čas. Visoko na severu pa tudi na obeh straneh ekvatorja je ne poznajo. V teh vročih krajih je trajno poletje. Listje ne odpade z dreves. Za vsak odpadli list zraste takoj nov in svež; popki, cvetje in sadje, vse troje je na eni in isti veji. V severnih deželah pa vlada dolga, mrzla zima, ki se umakne kratkemu, navadno zelo vročemu poletju. Poletje nastopi nenadoma, kar čez noč. V Grenlandiji se to posebno lahko opazuje. Tam se vidi res travo rasti. Kakor hitro pride solnce nad obzorje, potem ne zaide kmalu; sije, sveti in greje dan in noč. V prav kratkem času izgine sneg in led in takoj pririjejo bilke iz zemlje. V enem tednu je vse zeleno, kakor da rastline vedo, kako kratek čas jim je odmerjen. Prav tako hitro pa izgine in premine vse zelenje, ko se zopet solnce skrije za obzorje. En dan zadošča, da se poletje izpremeni v zimo. Pozeble, rjave leže rastline in kjer je bilo včeraj še cvetje, je danes že vse pokopano pod debelim snegom.

Nove knjige in skladbe

Pesmarica moških zborov I. zvezek. Uredila: A. Balatka in M. Simončič. Založila Jugoslovanska knjigarna v Ljubljani. Cena izdoda 36 Din. Novejših pesmaric za moške zборе nimamo, dasi imamo po Sloveniji veliko moških zborov, ki pa žal nimajo nobenih pripravnih zbirk, da bi iz njih peli. Zato pozdravljamo misel obeh prirediteljev, da bosta z zbirko nadaljevala. Pričujoča pesmarica obsega 25 zborov, ki še niso bili natisnjeni, temveč se izgub-

ljajo po raznih pisanih partiturah in listih. Zbori so večinoma lažjega značaja, par težjih, najtežja — Poličeva kletva — bi lahko izostala, ker jo zmore samo dobro izoliran koncertni zbor. Oblika zbirke je čepna, tisk zelo razločen. Naj bi moški zbori po pesmarici prav pridno segli.

10 kupletov. Založil A. Grum. Založila Jugoslovanska knjigarna v Ljubljani. Cena 26 Din. — Kupletu so v besednem delu kot se pri nas večinoma pojejo ali govorijo: brez posebne duhovitosti in brez zelo posrečenih šal, ki se morajo pač zato nadomestiti z dovolj šaljivim prednašanjem in s primerno masko. V glasbenem delu so kupleti zelo lahki ter jih bo vsak pevovodja z največjo lahkoto zmogel tudi na harmoniju. Za vesele prireditve bodo ti kupleti dobrodošli.

Nemška propaganda za Koroško.

Hočem spregovoriti par besed, kako delajo Nemci propagando za Koroško. Koroški Nemci ni dovolj, da seznanijo s Koroško stare avstrijske Nemce, oni gredo predvsem za tem, da zainteresirajo za Koroško Nemce v rajhu. Zelo vztrajno in čisto premišljeno in sistematično vršijo to propagando. Z Nemčije prihajajo v letnih mesecih na Koroško otroci in dijaki, da tu preživijo počitnice. Imajo svoj dom (Kinderheim) ob Vrbskem jezeru. V bližini Baškega jezera imajo tudi tak dom, kamor prihajajo poleti nemški študenti iz Nemčije.

Dalje: Koroški Nemci vsako leto vabijo na Koroško nemške časnikarje, da jih seznanijo s Koroško, jih zainteresirajo zanje, vedoč, da bodo časnikarji s pomočjo tiskane besede delali najboljšo in najdalekosežnejšo propagando za Koroško.

Letos so imeli (meseca majnika) v Ce-

lovcu veliko zborovanje gasilcev, ki so se ga udeležili tudi delegatje iz Nemčije. Pri tej priliki so manifestirali za priklopitev k Nemčiji.

Dalje: Ustanovili so pred enim mesecem v Celovcu podružnico nemško-avstr. narodne Zveze, ki dela za združenje Avstrije in Nemčije. V tej Zvezi so vse stranke, tudi soc. demokrati. Po ustanovitvi podružnice so imeli na Novem trgu v Celovcu veliko zborovanje in manifestacijo za Anchluss. »Slovenec« je poročal o tem.

Torej Nemci resno delajo za združenje. Koroški Nemci bodo šele potem mirno spali, če bodo Karavanke meja Velike Nemčije.

Kaj pa mi? Kaj pa Slovenci? Samo tisti je pravi Slovenec, ki ima srce za vse Slovence. In treba je, da tudi mase naroda v tem duhu vzgojimo. Ali bi bili Koroško izgubili, če bi bila v slehernem Slovincu, v vsakem slovenskem srcu gorela ljubezen do vseh Slovencev? Nikdar!

Fran Wernig:

Naši kmetovalci na kmet. razstavi v Monakovem.

Oblastni upravi sta z izdatnejšimi podporami pripomogli, da so se naši kmetovalci in strokovnjaki udeležili kmetijske razstave v Monakovem v dobi od 5.—10. junija. Tozadnevni poučni izlet je v splošnem organizirala Kmet. družba ter so kmetovalce spremljali tudi predstavniki naših oblasti: iz Ljubljane gg. komisar dr. Natlačen in dr. Milavec, iz Štajerske g. svetnik ing. Zidanšek.

17

RAZNO

Z mlrtici je krmil svine. Oče neke deklice, ki je umrla v Konstanci na Romunskem in je bila ž njo pokopana tudi njena »punčkar«, je zagledal par dni po pogrebu to punčko v oknu pokopališkega čuvaja. Prijel ga je ostro in prišlo je na dan, da je čuvaj odkopal truplo one mladenke, kakor je odkopal tudi druge mlrtice ter jih metal svinjam v hrano. Pujski so bili lepo rejeni in marsikdo se je čudil, s čim jih krmil, da mu tako krasno uspevajo. Ko se je izvedelo v Konstanci, kaj počne grobar, so ljudje trumoma drli na pokopališče ali moža že ni bilo nikjer.

Pridelek svile v Italiji. O zadnjem pridelku svile v Italiji poroča italijanski svileni urad sledeče podatke: Vsega skupaj so nabrali za 52.488.490 kg kokonov. Povprečna cena za 1 kg je 16.88 lir. Dobrodo Italijanskega kmetijstva iz sviloreje so ocenili na 900 milijonov lir (1 lira ca. 8 Din). Povprečni pridelek zadnjih desetih let je znašal 44

Cirkuški otrok

Pred mestom je stala mična vila, kakršno zgradi le za lepoto in umetnost dovetni čut Porence: lična in lahka, ovita s trto, vsa v zelenju, pred njo pa vrtec, posut s cvetjem, ki ti že od daleč žari nasproti.

Sem je bil Karsten čez poletje naselil svojo ženo in hčerko, jima pripravil bivališče ter ju obdal z razkošjem, kakršnega si privoščil le s trudom pridobljeno bogastvo, ki se rado opaja v preobilici življenja, dočim se podedovano rajši drži zmerne mere.

Nora je sedela v mično opremljeni sprejemnici, ki je mejila na večji salon, na svojem priljubljenem prostorčku balkona z lepim razgledom. Sanjala je o preteklih dneh. Bilo je v maju in novembra se je bila poslovila od svojega tihega samostanskega življenja. Kako pestre slike so se bile že medtem zvrstile druga za drugo! Okrog usten ji je igral smehljaj, zakaj prav nič tega, česar se je poprej bala, se ni bilo uresničilo do danes; zdelo se ji je, da bi se morala le upirati mehkeemu udobju, ki jo je bilo obdalo in ki je bilo v tako čudnem nasprotju z njenim prejšnjim življenjem. Oče jo je bil sprejel z največjo ljubeznivostjo in videti je bilo, da je mislil le na to, kako bi obdal svojega otroka z vsemi udobnostmi življenja. V svoji mačehi je našla Nora dobrosrčno, pohlevno bitje, še vso prevzeto od časti, da se je bila povzpela do mesta ravnateljice, ona, najlepša, a zelo povprečna jahačica družbe, ki je s svojimi svetlimi kodri in s svojim rožnatim obrazčkom v nemajhno zavist vseh svojih tovarišic zavzela ta odlični položaj.

Gospa Emilija je vedela, da mora zlasti s pa-

storko ljubeznivo občeati: bila je tudi prelahkosrčna in prelahkoživa, da bi ne bila ž njo prijazna. Norina prostodušnost pa se tudi ni ustavljala topli pristrčnosti. Kar je njen nežni čut na mačehi pogrešal, to je le-ta nadomestila s svojo veselostjo; radi nekega spoštovanja do višje hčérine izobrazbe pa se je morala v njeni navzočnosti vselej brzdati, kar ji je prikrilo marsikatero pomanjkljivost. Tako so se razmere za Noro prav lepo uredile. Stalna potovanja, bivanje po največjih prestolicah, ji je nudilo dovolj izprememb in tako ni pogrešala občeavanja z drugimi ljudmi.

Zdaj se je bila družina prvič za stalno naselila in si ustvarila neke vrste domačnost, ki je bila za Noro nekaj novega in zato tem bolj mikavna. Vodstvo malega kraljestva je mačeha rada prepustila Nori, ker bi bilo zanjo to vendarle pretežko ter se je rajši vdajala nemotenemu uživanju vsega lepega. Toda Nora, ki je imela po očetu dokaj organizatoričnega daru, se je lotila te stvari z vso marljivostjo in je dala domačemu razkošju lepo in okusno obliko. Ravnatelj sam je zahajal v vilo le za nekaj dni ali ur, ker je njegova družba prirejala predstave v več oddelkih po večjih porenških mestih in se je pri njih mudil zdaj tu, zdaj tam.

Nora je bila vsa srečna, ko je spet imela svojega lastnega konja. To je bilo edino, v čemer se ni ravnala po nasvetu svoje pobožne prijateljice in vzgojiteljice.

Na pismo, v katerem je vsa navdušena hvalila očetovo dobrotljivost, ko ji je podaril enega svojih najlepših konj, je bila prednica premišljeno odgovorila: »Otrok moj, ali bi ne bilo boljše, da se v svojih razmerah tej zabavi sploh odpoveš?«

Mladenka je bila tedaj prvič nevoljno odložila pismo izkušene prijateljice, skoraj tmgloavo je na-

5. junija zgodaj zjutraj smo odrinili iz Ljubljane. Prehitro smo z brzovlakom dospeli v alpski svet Koroske in Solnograške. Različne, tako tuje gospodarske razmere so nudile našim izletnikom mnogo prilike za primerjanje in glasno kritiko. So bili pa tudi posamezniki med nami, ki jih je očarali divni planinski svet in ki so sprico mogočnosti gorskih velikanov in snežnikov stali nemi in so se podali tihamu razmišljanju in občudovanju. Toda prej, kakor smo pričakovali smo dospeli v bavarsko ravnino in smo bili v Mersakovem že zgodaj zvečer.

Preobsežna je bila vsa prireditev, da bi se bili mogli znajti in orijentirati naši ljudje na razstavi. Nismo bili pripravljeni na tako obsežnost in na tak ogromen obisk razstave. Radi tega so bržčas izgubili mnogi naši kmetovalci preglednost o vsej stvari in niso dobili o prireditvi enotne slike. Saj ni čudno! Samo za prepotovanje razstave, ki se je priredila na prostoru 44 ha je bilo treba hoditi več kot štiri ure. Za površen ogled pa bi bilo potrebno več dni.

Vsakoletna kmet. razstava nemške kmet. družbe je deljena v naslednje tri skupine: 1. živali, 2. kmet. izdelke in pomožna sredstva ter znanstvena prikazovanja, 3. kmet. stroji in orodje. V živinorejskem delu razstave smo najprej videli

konje: ki so bili razstavljeni iz vseh plemenskih okolišev Nemčije. 137 toplokrvnih konjev so razstavili najstarejši in najznamenitejši rejski okraji Oldenburg, Ostfriesland in deloma Bavarska s svojimi konjerejskimi društvi. 167 mrzlokrvnih konj je razstavilo

Porenje in Westfalska, Bavarska, Württemberg i. t. d.

Vsako popoldne so se predvajale odlikovane živali na posebnem prostoru.

Razstava goveje živine je obsegala 563 živali višinskega in nižinskega plemena. Od višinskih gorskih pasem so zavzemali 1. mesto rumeno-lisasta (simodolska) plemena, potem je bilo videti črno- in rdeče-lisaste živali iz vseh krajev obmorske Nemčije. Orjaške živali; biki ogromne teže in velikosti in krave — prave žive tvornice za mleko so povzročile naše splošno občudovanje. Kakor prava čuda bi gledali kmetovalci živali s tako neverjetno velikimi vimeni, če bi jih razstavili v Sloveniji. Videli smo tudi kravo »Dahlke«, najboljšo molzno Nemčije z 11.691 kg mleka na leto, z 4.36 % povprečne toščice. Imeli smo najboljši primer, kaj se da s smotreno rejo doseči.

Tudi prašiče je razstavila Nemčija iz vseh pokrajin; bilo jih je 536 komadov. Na 1. mestu je bilo požlahtnjeno nemško podeželsko plemo, potem žlahtno nemško plemo (jokšir), berksir, nemško podeželsko plemo, črna cornwall-pasme in črna pasasta našim gorenjskim prašičem tako zelo podobna plemena.

Črna cornwall-pasma, ki se redi predvsem radi mesa in manj radi stanine je že 30 let na Bavarskem prav iskana in priljubljena, predvsem v solnčnih, gorskih legah. To plemo je vsled črne barve bolj odporno vplivu žgočih solnčnih žarkov in v tropičnih pokrajinah goje skoraj izključno le črne cornwall-prašiče.

Zelo zanimive za podrobno proučevanje so bile tudi obsežne razstave koz, ovac, perutnine in čebelarstva.

Nemogoče je popisati, kaj vse je bilo vi-

deti v 200 m dolgi dvorani za kmetijske izdelke. Semenogojne postaje so razstavile nova semena in žita, videti je bilo vse naprave za osuševanje močvirnatih tal, vse vrste trgovskih krmil, izdelke kmet. obrti, sredstva za pokončevanje rastlinskih in živalskih škodljivcev, učila in strokovne knjige, vse pripomočke kmetijskega združništva itd.

Takozvana električna vas je prikazovala vso mnogovrstno uporabo elektrike v kmetijskem gospodarstvu in na vasi.

V dvorani »Kmečko delo« je bilo videti vse izsledke glede poenostavljenja kmetijskega dela, vse praktično orodje za prihranitev ročnega dela in vse tozadavne nove načine izvrševanja gospodarskih opravil.

»Dežela Bavarska« je bil napis dvorani, v kateri je bilo razstavljenih 600 različnih kvalitetnih pošiljk pšenice in ječmena iz raznih krajev Bavarske.

Izredno mnogo je nudila tudi razstava v »Hiši mleka«, ki se je delila v dvorano za mlekarske stroje, dvorano za sir in oddelek za maslo. V oddelku za maslo je bilo nad 1400 vrst masla, v dvorani za sir pa nad 1000 mehkih in trdih sirov. Pri vsakem maslu je bilo n. pr. navedeno: »Mlekarska zadruga Ahlen, Westfalen, mešano mleko od 260 posestnikov z 2200 kravami, črnolisasta nižinska živina. Krmjenje: poleti paša, pozimi suha detelja itd. Mleko se pri posestniku preceja in vladi, v mlekarni zmeša, s posnemalnikom očisti, 30 minut na 63—65 °C segreva, potem na 2 °C shladi in nato pripravi za razpošiljanje.« Pri vsakem maslu je bilo torej razvidno proizvajanje mleka in ravnanje z njim. — Zanimivo je bilo tudi stalno na-

mirgodi ustnice in v očeh se ji je zablesketala vroča solza. »Pustite mi to veselje,« je odpisala, »saj je sploh edino, kar me zopet docela zbliža z očetom.« Prednica ni o tem nič več pisala; njenega rahlega vzdihla pri branju teh vrstic pa Nora ni čula.

Da jo je to zbližalo z očetom, je bilo res; nikoli ni bil bolj očaran od svoje lepe hčerke, kakor če jo je videl na konju, ko je v nji tako jasno odsevala njegova darovitost. Kadar je občudoval njeno izredno spretnost, je bilo na njegovem obrazu čisto videti, kako se kesa svoje obljube; vendar pa ji tega ni nikoli omenil.

Kaj pa je bilo tisto, kar je Nori dajalo notranjo zadovoljnost, kakor da je v novem življenju nena-doma našla vse, po čemer je bila tako nejasno hrepnela — tega bi sama ne vedela povedati. Občutila je vse le kot srečo, ki je ni mogoče doumeti, ki ji še ne vemo imena. Neskaljeni odsev te sreče je tudi zdaj žarel z njenega ljubkega obraza; izraz najbolj sveže ter neugnane veselosti. Česa vsega že ni bila napravila to jutro! Na vse zgodaj se je igrala s svojim konjem, nato opravila svoje malo gospodinjstvo in zdaj je imela pred seboj resno knjigo, da bi se vanjo poglobila; zakaj v otroški poslušnosti se je zvesto ravnala po nasvetih svoje pobožne vzgojiteljice in tudi nobene svojih pobožnih navad ni opustila.

Toda svetlo majniško jutro gotovo ni bilo pri-pravno za študij; zakaj vsak trenutek je dvignila glavo in pogledala ven v smejočo se pokrajino ali pa je segla z roko v mlado zelenje, ki je delalo na oboknicah svoje prve poganjke.

Hipoma se je naglo okrenila in z žarečim pogledom pozdravila nekoga, ki je bil pravkar vstopil. »O, kako prav, da ste slednjič prišli, gospod grof Degenthal,« je rekla živo, »saj ne morem nič delati

ob solnčnem siju.« Zaprla je knjigo, ki je ležala pred njo, in mu stopila naproti.

»Smem torej vstopiti?« je rekel prišlec. »A če že smem vstopiti, ne bi rad, da vas preženem z vašega najljubšega mesta.«

»Ne, imate prav, nikjer se tako prijetno ne kramlja kot tukaj,« je rekla prostodušno in sedla zopet na svoje prejšnje mesto.

Usedel se ji je nasproti. Po neprisiljenem pozdravu, po mirni, obojestranski brezskrbnosti si pač lahko presodil, kako nekaj običajnega so bili ti obiski.

»No, in pri čem vas je motilo solnce?« je vprašal ter segel z roko po knjigi, ki mu jo je rada prepustila. »Kako resna stvar! Gospodična, človeka je pred vami kar sram, ko se vi posvečate takim mislim.«

»Neko ravnovesje mora biti,« je rekla in lahno zavzdihnila; »zame je to potrebnejše nego za vas! Popolno pomanjkanje vsega globjega in resnejšega je tu edino, kar težko pogrešam. Samo pri vas najdem razumevanje za to.« Pri tem ga je pogledala s svojimi modrimi očmi tako globoko in iskreno, da je bilo mlademu možu čudno pri sreč ob lepem pogledu.

»Ste mi prinesli kaj čtiva,« je rekla Nora in veselo segla po zlato obrezanih knjigah, ki jih je položil pred njo. »Nimam prav nič berila razen svojih učnih knjig, ker nimam nikogar, s katerim bi se mogla posvetovati glede tega... Ali pa smem to tudi brati?« je obotavljaje se pristavila.

Mladi mož se ni nasmehnil preprostemu vprašanju; predobro je poznal meje, ki jih postavlja skrbna vzgoja mladi dekliški duši in niti najduhovitejša pripomba mu ne bi tako ugajala in je tako približala njegovim nazorom, kakor ta nežna vestnost.

»Se moja mama bi vam jih priporočila,« je rekel. »To so zbirke naših najboljših pesnikov. Sem se že

milijonov silogramov kokonov. Iz kokonov so dobili lani 4 milijone 836 ti-soč 133 kg surove svile (povprečna produkcija zadnjih desetih let 3 milijone 995.174 kg). Leta 1928 so izvozili za okroglo 995.174 kg). Leta 1928 so izvozili za okroglo poltretjo milijardo lir italijanske svile. Gornja Italija je dala 83.36 % vse italijanske svile. Poročilo opozarja tudi na sicer po-časnai a stalni in uspeh obetajoči razvoj svilogojstva v Tripolitani in na otoku Rodos. Rodos je v središču dvanajstletolčja, ki so ga dobili Italijani leta 1912 od Turkov.

Rane v močvirnih spre-menijo človeka. Frankfurtski profesor dr. Kurt Goldstein je na nekem predavanju razpravljal o zanimivih opazovanjih, ki jih je napravil na ljudeh, ranjenih na močvirnih. Nekdo, ki se je ustrelil v glavo, ni mogel posnemati pitja vode iz kozarca, če je bil kozarec prazen. Besede, ki je bila napisana sredi table, ni mogel prebrati, dokler je niso pod-črtali. To so znanje spre-membe, še važnejše so pa tiste čisto duševne vrste. Ranjenec je lahko razumel le to, kar so mu predložili neposredno in dejansko. Če si mu čital

zorno kinematografsko prikazovanje o pravičnih načinih močje.

V kmetijski kinodvorani so se neprestano vršile poučne predstave kmetijsko-gospodarske vsebine.

Mogočen vtis so napravile ponosne stavbe **udruženj** (koncernov) za umetna gnojila. Najraznovrstnejša gnojila in najraznovrstnejše naravne poizkuse s tozaddevnimi opisi je bilo videti v njih.

Poseben odelek kmetijske razstave je tvorila **razstava kmetijskih strojev**. Razstavilo je nad 700 trdk, ki so dale nemški kmetijski družbi stroje za preizkušnjo na razpolago

*

Za naše pojmovanje nepopisno pestro je bilo življenje in vrvenje na razstavišču. Vsak dan so se vršile tudi posebne prireditve in prizori iz nemškega kmetijskega življenja. Vse je pričalo o treznosti, solidnosti in delavnosti nemškega naroda, ki kljub težkim reparacijam ni omagal in ki z neizčrpnim idealizmom stremi naprej in navzgor. O tem je pričal tudi ganljiv prizor iz solnčnega, vinorodnega Porenja z napisom: »Gospod, osvobodí našo domovino!«

Tretja pljuča.

Mnogo ljudi ne ve, da ima troje, ne pa dvoje pljuč. Koža, tretja pljuča, je celo važnejša, kot pa pljuča sama. Koža navadnega človeka ima sedem milijonov celic in dasi so tako neznatne, vendar bi dale dolžino 27 milj, ako bi položili drugo poleg druge. Vsaka teh celic je okence, h kateremu sili

kri in kar je slabega, odfrči skozi to okence. Obratno pa prevzame vase kisik iz zraka. Resnica je, da niti ena teh celic ne sme biti trajno zaprta, ne da bi postale zle posledice za zdravje. Ako bi se recimo pokril cel život z debelo barvo ali firnežem ter tako zaprl vse celice, bi smrt takoj sledila. V Parizu se je nekoč dogodil slučaj, da je neka plesalka, ki je hotela odnesti prvo darilo, svoj život popolnoma prevlekla z zlato barvo ter tako prišla na bal. Še tisto noč je umrla.

Lahko je mogoče več let živeti samo z enimi pljuči, kar se mnogokrat dogaja, ni pa mogoče živeti, ako je le ena tretjina kože poškodovana vsled opeklin ali česa drugega. Ako piješ vodo, teče skozi čreva in kožo ter vzame seboj vse, kar ne spada v telo, torej tako rekoč život poplavlja, zato je tudi važno, da pijemo mnogo čiste vode. Japonci, o katerih je znano, da mnogo vode pijejo, so najbolj zdrav narod na svetu.

Toda, ako celice niso odprte za potenje, vsa nesnaga ostane v životu, se pomeša med kri, pljuča imajo več »dela«, kar pa ne zmorejo dolgo in telo prej ali slej oboli. Neki sloveči zdravnik pravi:

»Koža je največji odvodni kanal života, ogromna množina nesnag gre vsak dan skozi ta kanal.«

Računajo, da izdihavamo in izhlapevamo skozi kožo vsak dan dvakrat toliko, kolikor dnevno vdihavamo skozi pljuča.

Iz tega jasno sledi, kako velikega pomena je pogosto umivanje in kopanje.

V vsako hišo „Domoljuba“!

Meh za smeh.

Romie je bil znan šalivec francoskega glavnega mesta. Nekoč je pa vendar naletel na nekoga, ki mu je bil kos.

Da bi svojim prijateljem napravil zabavo, je nekoč z njimi stopil k nekemu urarju ter v slabi francoščini vprašal, kakšni stroji so to.

»To so ure, gospod,« je odvrnil urar.

»Ure, kaj pa napravimo z njimi?«

»Navijemo jih in potem kažejo čas.«

»Kako pa se to napravi?«

Zdelo se je, da ima urar tudi posebno

Semensko repo — Rdečo delecje — Suhe gobe

kupuje vedno po najvišjih dnevnih cenah

Fran Dogačnik, Ljubljana

Dunajska cesta št. 36

Cenj. občinstvu vljudno naznanjam, da

otvorim 3. julija

svoj moderno urejeni

ZOBNI ATELJE

LJUBLJANA, Gosposvetska c. 4/1 desno

Sprejemam od

1/2 9 do 1/2 13 dop., od 14 do 1/2 18 pop.

Na željo se sprejme tudi izven navedenih ur. — Se priporočam

BEVC JOŠKO

18

iz knjige, je enostavno ni ališal. Če si jo skušal dejansko predvajati, »igrati« jo v neposrednem pogovoru z njim, tedaj jo je takoj razumel. O prostoru in času je izgovoril vsak pojma, sam od sebe se ni zanimal za nobeno stvar, sočutil je ali usmiljenja tudi ni poznal več. Sploh je postala vsa njegova duševnost topa.

Holandski admiral Bombell je bil prvotno hlapec pri nekem posestniku v Bombelu. Radi drznih nerednosti je moral pobegniti iz službe in je postal po letih admiral holandske mornarice. Tedaj je pisal siromasni služkinji v Emerlemi: »Draga moja! Če si še zmeraj istih misli, kakor takrat, ko sva skupaj služila v Bombelu, pridí k meni v Haag in postani moja žena. Sem sedaj holandski admiral Kil de Bombell, preje Kil Ipsen. Tvoj zvesti ženin.« Dekla je takoj odpotovala v Haag in postala gospa admirala.

Dobro srce. Siromak pride k bankirju in mu tako ganljivo opisuje svojo bedo, da bankir pokliče svojega slugo ter mu ves solzan reče: »Vrzi tega možaka ven, da mi ne boči srce!«

veselil, da vam bom mogel postreči z njimi. Ali poznate tole?« je vprašal in se sklonil nad knjigo ter ji prebral nekaj kitic.

Lepo je bral in Nora je rada poslušala — oboje, njegov glas in to, kar je bral. Bile so resne, otožne besede. Kakor star človek veselo, tako ljubi mlad otožno čtivo; toda bile so to besede polne prave poezije. Radi svoje pesniško občutljive narave, ki jo je imela kot irsko dediščino po svoji materi, je bila še posebno dovzetna za vse, kar je bilo v kaki zvezi s poezijo. Kurt pa je s svojo globoko izobrazbo umel še bolj poudariti resnično lepoto v njej. Kakor svetle niti so se prepletale besede in misli. Ko sta tako sedela in je obema utripalo srce radi čudnega nemira, skoraj nista slutila, da ju odeva še drug skrivnostni čar, močnejši od pesniških besed in opojno šelestečega maja.

Degenthal je že več tednov zahajal v vilo; tako naravno se je to godilo, da je zdaj komaj opazil, kako dolgo se je tam mudil. Ko je bil prvič z Dahnowom obiskal prijatelja in njegovo družino, je bila Nora ob svidenju tiha in boječa, kar ni nič nenavadnega, če pretečejo vmes leta, ki ločijo otroško dobo od mladosti; poprejšnja zaupnost pa je pri tem prej v oviro kakor da bi posredovala.

»Samo gojenka,« je bil rekel Dahnow nekoliko razočaran. »Ako si tako neokusno češe lase preko senc, prav gotovo ni kaka nevarna sirena! Še skomina te ne, da bi rešil ubogo, teptano stvarco pred hudobno mačeho! Plavalaska je videti prava posebjena dobrušnost in zdi se, da je celo ona obzirnejša do hčerke kakor obratno... Danes, ko se vse tako izenačuje, celo cirkuška družba ne nudi več kaj zanimivega, ker brhko, neokretno dekle dobiš lahko tudi v boljši družbi,« je bil godrnjaje pristavil.

Takoj nato so bili Dahnowa radi rodbinskih za-

dev poklicali domov in se je še sedaj mudil tam. Degenthal pa ni iskal nič dražestnega; njemu je bilo le do svidenja z mladenko, ki ga je že kot otrok tako zelo zanimala, o čigar nenavadni usodi je tolikrat razmišljal. Ni se mogel ubraniti domišljiji, da mu je bila takorekoč zaupana v oni uri, ko je stal ob smrtni postelji njene matere. Dogodek iz otroških let ju je v njunih očeh oklepal z neko bratovsko in sestrsko zaupnostjo, ki se jima je zdela nekaj povsem naravnega.

Gospa Emilija, ki so ji laskali grofovi obiski, se je spočetka skušala udeleževati njunih pogovorov; toda vse obnašanje Degenthalovo ji je bilo preveč tuje in prav nič v skladu z njenim okusom, tako, da se je kmalu rada oproščala od teh pogovorov in večinoma puščala Kurta in Nora sama, ne da bi ju motila. Kdor pa bi bil mladima v dolgih urah njunih skupnih razgovorov prisluškoval, bi bil nemara strmel nad resnostjo, v kateri so se razpletale njune misli. A kakor že rečeno, mladost išče resnosti. Oba sta bila globoke naravi, drug drugega sta skušala obvarovati pred plitkostjo ostale okolice.

Svoji materi je mladi grof takoj prvič pisal, da se je bil spet sešel z Noro in na kakšen način; ona mu jo je v svojem odgovoru kot nekaj zanjo brezpomembnega komaj omenila; zato svojih nadaljnjih obiskov v vili ni več omenjal v pismih.

Polagoma je prihajalo tja poleg njega še več obiskovalcev. Nora je premalo poznala svet, da bi opazila, da so samo gospodje in sicer po večini iz dijaških vrst.

Gospa Emilija je okrog sebe rada imela častilce in oboževalce, katerim v čast je mogla razkazovati svoje lepe obleke in tudi ravnatelju je bilo pogodu, če je našel v svoji hiši družbo, kadar se je mudil tam. Na iavne zabave kakor v gledališča in na koncerte

zabavo nad tem vedoželjnim tujcem ter mu razlagal vse podrobnosti.

»Kdaj pa moramo tak stroj naviti?« je vpraševal dalje, med tem ko so se njegovi tovariši krivili smeja. »Ali je bolje jutraj, ali zvečer?«

»Na vsak način bolje, ako jo navijete jutraj.«

»Zakaj pa ravno jutraj, mojster?«

Sedaj pa se je tudi urar nasmehnil ter dejal: »Zato, ker ste zvečer navadno vedno pijani, gospod Romie.«

Med gromkim smehom prijateljev je Romie zapustil urarsko prodajalnico.

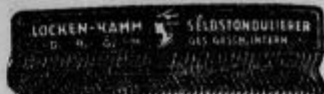
Učitelj: »Ako ima tvoj bratec pet jabolk, ti pa mu vzameš tri proč, kaj ti potem ostane.«

Učence: »Vpitje in pretep.«

Dijak: »Kaj pa ste napisali pod mojo nalogo, gospod profesor? Jaz tega ne morem prebrati.« — Profesor: »Napisal sem, da bolj razločno pišite.«

Senzačna novost!

Glavnik za kodre

D. R. G. M. Zakonito zavar. v vseh državah. Ondulira brez pomočkov kratke ali dolge lase le z enostavnim česanjem. Neoporušen. Neobhodno potreben za vsako damo. Cena komadu 45 Din. Razpošilja — ker povzette ni dopustno — le proti poslatvi zneska na čekovni račun 20.503 Humann Wien II pri ljubljanski poštni hišnici.

Exporthaus FRANZ HUMANN Wien II

Aloisgasse 3/21

Kolarji pozor!

Zaradi odhoda prodam malo posestvo z velikim sadnim vrtom in 3 njive z novo prtično hlobo, zidanimi steni, kozoletom ter velikomnožino vsakovrstnega kolarskega lesa, rezanega in okroglega s kompotnim kolarskim orodjem na pogon prodam vse skupaj event. dam v najem za dobo 10 let. Interesenti naj se osebno ogledajo, ker pismeno se ne bo odgovarjalo. — Andrej Kranjc, kolar, Verd pri Vrhniki.

Steparica se sprejme za pomoč za časno ali pa mogoče tudi za stalno. — Hrana in stanovanje preskrbljeno. Naslov v upravi Domoljuba pod številko 6990.

Mali oglasnik

Kovaškega vajenca

sprejme Anton Hafner, kovač, Stara Loka 84, p. Škofja Loka.

Vajenec

za vodovožno inštalacijo se sprejme Josip Kožuh, Aleševčeva ul., Ljubljana VII.

Milnarskega učenca

sprejme Franc Krošelj, v Batrič, p. Dole pri Litiji.

Rupin

žive kune, stare in mlade. — Trgovina s klobuki Ivan Smale, Novomesto

Čevljarkega vajenca

sprejme Iv. Bačnik, Glinca 15, št. Vid nad Ljubljano.

Prodajalce posnemal-

nikov išče velika švedska tovarna v vsakem kraju proti dobri plači. Naslove sprejema: TEHNA družba, Ljubljana, Mestni trg 25

Vajenec

za čevljarstvo obrti se sprejme v dobro, pošteno delavnico, za najfinjša dela. Imeti mora veselje in dobra spričevala. Prednost imajo oni ki so se že učili ki so pošteni, dobrih vzgojiteljev. Naslov v upravi Domoljuba pod številko 6987

Mesarskega vajenca

sprejme Zaje, Vič Ljubljana.

Kmečko dekle

pošteno se sprejme kot služkinja k manjši uradniški družini v bližini Ljubljane. Nastop takoj. — Naslov v upravi pod št. 7119.

Dekle

pridno in pošteno, za vsa domača dela sprejme Fr. Prebil, Jeranova ul. 13, Ljubljana.

Kmetško dekle

pošteno, za delo na polju in pri živini sprejme Franc Stupica, Ljubljana. Gosposvetska cesta 1.

Klode

hrastove od 20 cm naprej kupi vsako množino parna žaga V. Scagnetti, Ljubljana, za gorenj. kolodv.

katere je imela gospa Emilija zelo rada, Nora ni zahajala. Morda jo je bil v njenem sklepu še podkrepil resen Kurtov pogled, ko je nekoč njena mačeha v njegovi navzočnosti s podobnim predlogom silila vanjo. Tem ljubši pa so ji bili izleti po vodi ali po suhem, z vozom, s konjem ali pa peš, ki so jih prirejali v najlepše kraje v okolici in katerih se je vedno udeleževala nekaj znanih mladcev. Kakor da sta se molče dogovorila, ni Nora nikdar šla na take izlete, če je ni spremljal Kurt. On je izvajal nad njo nekako bratovsko varuško pravico; v njegovi bližini se je čutila varno in brez vsake zadrege in nehotne je čutila, da se ob njegovi navzočnosti vse ravna po njem. In v tem se tudi ni motila: zakaj njegovo resno, spoštljivo vedenje nasproti tem damam je ugajalo vsem njegovim tovarišem.

Se vedno je bil maj, toda eden zadnjih dni v mesecu, in da bi izrabila lepi dan, se je odpravila vesela družba po prijazni poti proti Rolandsecku. V črnem klobučku z rdečimi peresi na kodrih je bila gospa Emilija dovolj mikavna, da je lahko priklenila nase gručo mladih ljudi.

Kurt je hodil z Noro. Kakor vselej, sta bila oba zatopljena v neki pogovor, ki je zajel vse njuno zanimanje. Nora je šla hitro dalje; zakaj prvi pogled z vrha je rada uživala nemoteno. Kmalu sta prispela na vrh k staremu zidanemu oboku, odkoder lahko gledaš na deroči veletok in na oba zelena otoka tam spodaj, kjer se pred teboj razgrinja vsa slikovitost gozdov in gora, mestec in vasi daleč naokrog, tisto čudovito skladno spajanje globokih prirodnih čarov s pestrostjo človeškega življenja.

Kurt pa danes ni ogledoval pokrajin, temveč je upiral oči v svojo tovarišico, ki se je tako tiho naslanjala na staro zidovje, dočim je njen pogled visel s posebnim izrazom na neki točki, ob kateri je, kot

se je zdelo, pozabila na vse drugo. Nora se je strogo držala preprostosti samostanske vzgoje. Pomladanska obleka, ki jo je nosila, je bila skromna in preprosta, in prav tako tudi širokokrajni klobuk, ki ji je globoko senčil obraz in ji komaj še zakrival kodre las, ki so bili počesani na neki poseben način in ki baronu Dahnowu niso prav nič ugajali. Nora je bila lepa; a bila je še trpka, nezavedna dekliška lepota, ki pogled rajši odbija nego privlači, katere izraz je še zastrt kakor cvetno popje.

Kurt je v tem bržčas našel nekaj svojevrstnega, zagonetnega — tako nepremično je moral gledati njen lepi profil, ki je sanjavo zrl izpod oboka, poraslega z brčljanom. Nenadoma se je zdrznil; videl je, kako ji je polagoma polzela solza izpod temnih trepalnic in se prikradla po licu. »Nora!« je vzkliknil prestrašen in se sklonil k njej.

Nora ga je pogledala; oči so ji bile še mokre, a na ustnicah je bil že spet smehljaj. »Veste, na kaj sem mislila?« se je skušala opravičiti Nora. »Ta samostan s svojim križem tu spodaj mi je vzbudil toliko spominov na moj ljubi stari samostan, da sem resnično zahrepenela po njem.«

»Ali ni čudovito, samo Boga tako ljubiti, da sploh ni mogoče komu drugemu darovati svojega srca? Imam prijateljico, ki je to zmogla in eno, ki šele bo. Iz vse duše, iz vseh moči, z vsem srcem... in ni lepšega in bolj zavidega vrednega!« je rekla z globoko iskrenostjo in iz oči ji je sevalo hrepenenje, o katerem je pravkar govorila.

Oklic.

Podpisani izjavljam, da bom proti vsakomur, kdor bi raznašal in govoril neresnične stvari o meni in o Ivani Zibelnik, sodnijsko postopal. Kunstelj Alojzij posestnik, Glinca št. 4, obč. št. Vid.

Kako hitrost doseže zajec? Mnenja so bila do slej različna. 30, 40 ali 50 km na uro? Neki Francoz je baje rekel to vprašanje. Ta Francoz se je vozil po deželi s svojim avtomobilom. Pojavil se je ob cesti zajec, ki pa ni zbežal, ampak tekel zraven avtomobila. Nepričakovano dirka. Francoz je večkrat občudoval hitrost zajca. Sedaj je imel priliko, da jo preizkusi. Zajec je tekel in avtomobil prehitel. Da ga je avtomobil dohitel, je moral zvišati hitrost avtomobila. Ko je dosegla avtomobila hitrost 56 km, ni mogel zajec več prehiteti avtomobila, tekel pa je še dalje vstrice njega.

Nova iznajdba pri železnici. Neki švedski železniški uslužbenec je iznašel mehanizem, s katerim postajni načelnik lahko ustavi hitro vozeči vlak na eni ali drugi strani postaje. Med tračnicami se nahaja nihalo, katerega pride v zvezo z zavorami, ko načelnik pritisne na gumb na postaji. Prvi poskus se je prav dobro posrečil.

Najkrajša vojna v zgodovini je bila tista, ki jo je bil napovedal zatičbarski sultan Veliki Britaniji 1. 1893. Trajala je štirideset minut.

Peri s Persil-om

in ravnaj pravilno!
Je sicer zelo enostavno, toda važno:

1 Raztopi Persil
v mrzli vodi.

2 Napravljeno raztopino vlij v kotel napolnjen z mrzlo vodo.

3 Perilo rahlo vlagaj in pusti, da počasi zavre ¼ ure kuhati zadostuje.

4 Potem dobro izperi najprej v topli in zatem v mrzli vodi.

**Poskusite tako! Videli bodete:
Persil izpolnjuje, kar obljubuje!**

Bolni živci!

Časniške kronike prinašajo vsak dan cele rubrike o samomorih in pri ditanju takih vesti dojepe bralcev do prepiranja, da so varok takim lejanjem prav pogostoma živčne bolezni. Zdravniki vsega sveta se sedaj trudijo, da pobijajo to bolezensko stanje, kajti bolni na živcih so ozdravljivi.

Kolikor dni v letu, toliko noči brez spanja prebijejo ti bolniki z mislijo, kako bi se osvobodili te bolezni. Razni glavoboli, šumenja v ušesih, dozdevne prikazni pred očmi, krči v ledenicah in drugo, onemogočujoče vasko delo. Ti pojavi so jasna znamenja bolnih, utrujenih živcev. Povojni ljudje so žali zelo dobra snov za živčne bolezni in posledica tega je velika množica bolnikov in samomorilskih kandidator.

V boju za zdrave živce

in da ustvarimo sopolni zdrav rod imamo na prvem mestu izvršno zdravilno sredstvo

„Kola-Lecithin“.

Moški uspehi kažejo, da „Kola-Lecithin“ čedovito učinkuje, posiljuje radeča krvna telesa, človeka vzdržuje v mladosti in svežosti. O uspehu tega sredstva se mora vsakdo prepričati, le poguma se ne sme izgubiti. Spodaj navedena trdika polije vsakomur, ki naznani svoj naslov

popolnoma zastoj

malo poskusno skatljivo „Kola-Lecithin“ in primerno poučno brošuro. To knjžico je spisal specialist, ki se je sam moral boriti s svojimi živci, in je torej vsakemu živčno bolnemu dober svetovalec. Zadržajte tako malo brezplačno pošiljko za poskus.

ERNST PASTERNAK, BERLIN SO.
Michaelkirchplatz Nr. 13. Odd. 317

Seznam dobitkov loterije Prosvetnega društva v Borovnici.

Glavni dobitki: moško kolo št. 687; žepna ura št. 2173; blago za žensko obleko št. 196; ura budilka št. 1155; janc št. 1461; miza št. 826; ena kladra kratkih drv št. 2389; pol kladre dolgih drv št. 1945; križ v steklu št. 1035. — Ostali dobitki: številci: 1162, 302, 2063, 2132, 537, 1579, 1851, 2146, 81, 2387, 1384, 1412, 2254, 1499, 233, 639, 2056, 1012, 44, 1200, 2285, 1278, 1546, 1316, 1393, 2497, 775, 1590, 2159, 1958, 1927, 290, 17, 2317, 2479, 1024, 2475, 35, 785, 1507, 904 in 1918. — V nedeljo 7. julija se izdajajo še dobitki. Kdor ne pride po dobitke v nedeljo, jih ne dobi več, ker isti zapadejo v korist društva.

Edino najboljši šivalni stroji in pletilni švic.

„Dubied“ stroji ter kolesa za rodbino, obri in industrijo so le

Jos. Petelinca

Gritzner, Adler

Najnižje cene! Tudi na obroke!

Ljubljana

blizu Prešernovega spomenika.

Pouk v vazenju brezplačno.

neVtečla garancijska.

Hranilnica mestne občine Brežice

v lastni hiši št. 27. Rač. poš. hr. 10.704. Tel. št. 13.

nudi popolno varnost za vse vloge, ker jamči za iste razen hranilničnega premoženja mesta na občina Brežice z vsem premoženjem in vso davčno močjo. Tudi rentni davke plača hranilnica sama.

Strankam se pošljejo na željo poštne položnice za brezplačno nalaganje denarja. Dovoljuje posojila na vknjižbo, proti poročstvu in zastavi vrednostnih papirjev, kakor tudi kredite v tekočem računu pod najugodnejšimi pogoji. Uradni dnevi vsak dan, razen nedelj in praznikov od 8—12 in od 14—19.

Veliki ilustrovani **CENIK**
dobite zastoj. Zadržajte ga od skladišča

MEINEL IN HEROLD

tovarna glasbil, gramofonov in harmonik

R. Langer MARIBOR Štev. 107-B

Violone od Din 85—, Ročne harmonike od Din 85—, Tamburice od Din 88—, Gramofoni od Din 340— dalje.

Med. Univ.

Dr. Albert Trtnik

ordinira s 1. julijem v Ljubljani, Gledališka ul. 12, I
od 1/2 10 do 1/2 12 ure dopoldne in od 4 do 5 ure popoldne

Najpopolnejši

STOEWER

šivalni stroji

za šivilje, krojače in čevljarje ter za vsak dom.

Preden si nabavite stroj, ogledajte si to tarednost pri trdnosti

L. Baraga,

Ljubljana

Selenburg, ul. 6

Brezplačen pouk

15 letne jamstvo.

4

Prešernova
ulica
poleg
franciškanske
cerkveBirmanske ure za dečke od
Din 49-60 naprejNajvečja zaloga ur, zlatnine
in srebrnineLastna protokolorirana tovarna
ur v ŠviciBIRMANSKA
DARILABirmanske zapestne ure od
Din 98— naprejH. SUTTNER
Ljubljana 1Srebrne vratne verižice (Colliers)
od Din 20— naprejZlate vratne verižice (Colliers)
od Din 85— naprejZahtevajte cenik zastoj in
poštne prosto

4

Prešernova
ulica
poleg
franciškanske
cerkve

Prava mila lepote in zdravja.

Fellerjeva Elsa-mila oplemenjujejo kožo ter se razlikujejo od navadnih toaletnih mil po tem, da vsebujejo
znanstveno preiskuseno, dobro delujočo sestavino, katere so potrebne za lepoto in zdravje kože.

Imamo 6 vrst Fellerjevih Elsa-mil:

Elsa-lilijino milo, posebno fino cvetno

milo, po katerem je koža mehka in nežna.

Elsa-rumenjakovo milo, pravo blago

milo i za najmanjše dete.

Elsa-glicerinsko milo, posebno dobro

za zelo razpokano kožo.

Elsa-berakovo milo, izvrstno i roti

solučin pegan ter kožnim izpuščajem.

Elsa-katranovo milo razkužuje zelo

dobro deluje na kožo in lasne gube,

posebno pri otrocih.

Elsa-milo za britje, katero obnem

razkužuje, omehča dlake, se zelo peni

in ne draži kože.

Zahtevajte povsod samo Fellerjeva mila

z značko „Elsa“.

IZBRANITE PRILIKO
ter naročite obnem še sleden preiz-
kušeno proizvode:

Fellerjeva Elsa-pomada za obraz in

kožo, i lonček 12 Din.

Elsa-Tauchina pomada za rast las,

i lonček 12 Din.

Elsa-Shampoo za pranje glave,

3 din 30.

Elsadent (krema za robe), tuba 8 din 80.

Elsa-dišeča vrečica (Sachet) . . 6 Din.

Na poskušanje po pošti 5 komadov Elsa-

mila po lastni izbiri 52 Din, ako se de-

nar pošlje vnaprej, ker po povratu stane

polnina za 10 Din več.

NAROČILA NASLOVITE TOČNO NA

EUGEN V. FELLER, lekarnar, Stubica Donja, Elsatro št. 16.
Hrvatska.Najuspešnejše sredstvo za rejo domače živali je
brezdvomno

= MASTIN =

ki pospešuje rast, odebiliten in omastitev domače,
posebno kladne živine. Jasen dokaz neprecenljive
vrednosti Mastina so brezštevila zahvalna pisma!
Cena: 5 škat. 46 Din, 10 škat. 80 Din. LEKARNA
TRNKOCZY (zrav. ročevža), Ljubljana, Mestni trg 4.Vedno svežo
in lepo

pšenično moko

staro in novo KORUZO, debele otrobe, lanene
tropine, prvovrstna semena, vse vrste umetna gno-
jila, cement itd. itd. 2% popust — dobite vedno
najceneje pri Kmetijskem gospodarskem društvu v
Dolenjem Logatcu in pri podružnici v Hotedržici.

V vsako hišo Domoljuba!

Najboljša in večvrst. vina

dobite najceneje pri Kmetijskem gospodarskem
društvu v Dolenjem Logatcu.Diabolo separator
A. B.

Generalni zastopnik:

Ljudevit Klein

Zagreb, Račkoga ulica 5/a. Telef. 63-05

Veštetno jamstvo.

Ugodni p'lačilni pogoji. Iščejo se zastopniki.

Ljudska posojilnica

reg. zadruga z neomejeno zavezo

Telefon št. 8

v Novem mestu

Brzjav: Ljudska Novomesto

Obrestuje hranilne vloge od 5%—7%.

Za vloge jamčijo vsi člani z vsem svojim premoženjem in lastno poslopje na trgu Kraljeviča Petra.
Ne odračunava nikakih davščin! — Posojila na poroštvo in vknjižbo. — Ugodni trgovski krediti!